

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 108

Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Turan Bayezit ve Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu'nun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/129)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları Hakkında Kanun teklifi ve gerekçesi ilikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Pertev Aşçıoğlu
Zonguldak Milletvekili

Mehmet Turan Bayezit
Kahramanmaraş Milletvekili

Mustafa Çorapçıoğlu
Balıkesir Milletvekili

GEREKÇE

Anayasanın 86 ncı maddesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ödenek ve yolluklarının kanunla düzenleneceğini öngörmüş ve ödeneğinin miktarı hakkında da bir tavan koymuştur. Bu tavan en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu miktardır.

Bu hüküm 1961 Anayasasında da 82 nci madde olarak yer almış ve bu madde hükmüne göre 1962 senesinde 1 sayılı Kanun ve 1965 senesinde 657 sayılı Kanunun 236 ncı maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ödenek ve yollukları düzenlenmiştir. Daha sonra 30.6.1971 tarihinde 1421 sayılı Kanunla 1961 Anayasasının 82 nci maddesindeki ödenek ve yolluklara kıstas olan «Birinci derecedeki Devlet memurunun aylığını» ibaresi «En yüksek Devlet memurunun almakta olduğu miktarı» şeklinde değiştirilmek suretiyle madde hükmüne daha geniş bir kapsam kazandırılmıştır. Anayasada yapılan bu değişiklikten sonra da 1 sayılı Kanunda 1974 tarihinde 1905 sayılı Kanunla konu yeniden düzenlenmiş, ancak değişen personel rejimlerinin sonucu olarak Devlet memurlarının çeşitli kesimi hakkında yapılan kanunî düzenlemeler ve bu kanunlara dayalı olarak çıkarılan kararnamele farklı ödemeler ortaya çıkarmıştır.

Bu değişik durumlar karşısında yapılan uygulamalarda yani değişik personel kanunlarına göre intibakların yeniden düzenlenmesinde, uygulanacak yan ödemenin tesbitinde ve yansıtılmasında güçlüklerle karşılaşmış, tereddütler doğmuştur. Bunun üzerine, bugün uygulanmakta olan, 1977 tarihli ve 2034 sayılı Kanunla 1 sayılı Kanunda değişiklik yapılmış ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu esas alınarak düzenleme buna göre yapılmıştır.

Yeni Anayasamızın kamu hizmeti görevlileri ile ilgili hükümlerini düzenleyen 128 inci maddesinin gerekçesinde de belirtildiği üzere; eskiden olduğu gibi, dolaylı biçimde de olsa memur tanımı yoluna gitmekten kaçınılmış, böyle bir tanımın unsurlarını açık ve kesin biçimde Anayasada vermek mümkün görülmemiştir. Getirilen genel bir düzenleme ile kamu hizmeti görevlilerinin çalıştırılma biçimine göre kendi içinde ayrılması kanun koyucuya bırakılmıştır. Böylece yeni Anayasamızın kamu hizmeti görevlileri olan Devlet memurlarını ve diğer kamu görevlilerini genel ve daha geniş bir çerçevede mütalaa etmiştir.

Gerek Anayasamıza ve gerekse diğer kanunlara göre Devlet memuru dendiğinde sadece 657 sayılı Kanun kapsamındaki kamu hizmeti görevlerinin anlaşılacağı açıktır. Bu bakımdan, Anayasamızın çizdiği hudutlar içinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin ödenek ve yolluklarını düzenleyen Kanunda Devlet

memurlarından bir kesiminin personel hükümlerinin esas alınacağına belirtilmesi Anayasanın amaçladığı tavana, çizdiği çerçeveye her zaman gerçek kıstas olamamaktadır. Böyle olunca da yeni düzenleme ihtiyaçları doğmaktadır.

Bu nedendir ki söz konusu kanunun Anayasanın esprisi içinde yeniden düzenlenmesi lüzumu hâsıl olmuştur.

Teklifin 1 inci maddesindeki düzenleme, Devlet Bütçesinden kadro aylığı alan en yüksek kamu görevlisinin özlük hakları esas alınarak yapılmıştır. Halen yürürlükte olan hükümlere göre kadro aylığı (1400) ve ek göstergesi (1200) olan kamu görevlisi en yüksek Devlet memuru kabul edilmiştir. Bahis konusu Devlet memurunun almakta olduğu ek göstergeli aylığın tamamı ile aynı Devlet memuruna yapılan sosyal yardımlar, zam ve tazminatların hesabedilecek brüt tutarının (% 75)'nin toplamı milletvekili ödeneğine esas alınmıştır.

Teklifin 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre en yüksek Devlet memuruna yapılmakta olan muhtelif ödemelerden, vergiye tabi tutulmayanların, ödenek hesabında brüt tutarlarına ircaı suretiyle dikkate alınması öngörülmektedir. Bu fıkradaki, «sosyal yardımlar, zam ve tazminatlar» ibaresinden muradolan; iş güclüğü, iş riski, temininde güclük zamları ile özel hizmet tazminatı, makam tazminatı, yakacak ve aile yardımları gibi personel kanunlarıyla öngörülen ödemelerin tümüdür. Bu ödemelerin tutarları, mevcut veya ilerde konacak hükümlere göre en yüksek Devlet memuruna her ay periyodik olarak ödenmesi öngörülen bu sosyal yardım, zam ve tazminatların gayrisafi miktarları dikkate alınmak suretiyle hesabedilecektir. İlerde yapılacak mevzuat değişikliklerine göre de bu ödemelerin kapsamının değişeceği tabiidir.

Kanuna getirilen bir yenilik de Anayasanın 86 ncı maddesinin ikinci fıkrası hükmünün, teklifte 1 inci maddeye üçüncü fıkra olarak eklenmesidir.

Buraya kadarki arzedilen gerekçeler, teklifin 1 inci maddesini ilgilendirmektedir. Kanun teklifimizin diğer maddeleri, 1 sayılı Kanunun maddelerinde tek meclise göre yapılan düzenlemelerle aynen muhafaza edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 2/129

Karar No. : 30

12 . 7 . 1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

11.7.1984 Tarihinde Komisyonumuza havale edilen ve Danışma Kurulu Tavsiyesi uyarınca 48 Saat beklemeden gündeme alınan, Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Turan Bayezit ve Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu imzalarını taşıyan «Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yollukları Hakkında Kanun Teklifi» Komisyonumuzun 12.7.1984 tarihli 41 inci birleşiminde Maliye Bakanı ile İlgililerin katılımıyla görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, Anayasanın 86 ncı maddesi, Milletvekillerinin ödenek ve yolluklarının Kanunla düzenlenmesini öngörmektedir. Aynı hüküm 1961 Anayasasının 82 nci maddesinde de yer almaktaydı. Söz Konusu madde bu düzenlemeye esas olacak tavanı da en yüksek maaş alan devlet memurunun aldığı miktar ile sınırlamaktadır. Ancak, 1961 yılından günümüze kadar gelen devlet memurlarının durumu ile ilgili olarak çıkartılan kanun ve kararnamele sonucunda, ortaya farklı ödemeler çıkmış, bu durum ise Anayasa hükmü gereği, Milletvekillerinin ödenek ve yolluklarının hesaplanmasında tereddütlere ve karışıklıklara yol açmıştır. Kaldı ki, 1961'lerden bu yana tırmanan enflasyon göz önüne alınırsa, Milletvekillerinin ödenek ve yolluklarının Sağlam bir baza oturtulmasının gereği ortaya çıkmaktadır.

Bu amaca yönelik olarak hazırlanan Kanun Teklifi ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Kanun Teklifinin 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci Maddeleri aynen, 8 inci Maddesi yürütme yetkisini Millet Meclisi Başkanına verecek şekilde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Komisyonumuz ayrıca, Danışma Kurulu Tavsiyesi doğrultusunda, Kanun Teklifinin Genel Kurulda öncelikle ve ivedilikle görüşülmesini karar altına almıştır.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Metin Emiroğlu</i> Malatya	Başkanvekili <i>Aycan Çakıroğulları</i> Denizli	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş
Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya	<i>Ahmet Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman
<i>Nabi Sabuncu</i> Aydın	<i>N. Oğuzhan Artukoğlu</i> Burdur (Anayasaya Ayrıcalığı Dolayısıyla 1 inci Madde (b) Fıkrasındaki % 75 Sınırlamasına Muhalifim)	<i>İlhan Aşkın</i> Bursa
<i>Ünal Akkaya</i> Çorum	<i>Ahmet Sarp</i> Diyarbakır	<i>Türkân Turgut Arıkan</i> Edirne
<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>İlhan Aras</i> Erzurum	<i>Mustafa Rifki Yaylalı</i> Erzurum
<i>M. Hayri Osmanlıoğlu</i> (Muhalifim) Gaziantep	<i>Ihsan Gürbüz</i> Hatay	<i>Özdemir Pehlivanoğlu</i> İzmir
<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir	<i>C. Tayyar Sadıklar</i> Çanakkale (İmzada Bulunamadı)	<i>Haydar Özalp</i> Niğde
<i>Fehmi Memişoğlu</i> Rize	<i>Fahrettin Kurt</i> Trabzon	

ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ PERTEV AŞÇI-
OĞLU, KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ
MEHMET TURAN BAYEZİT VE BALIKESİR
MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ÇORAPÇIOĞLU'NUN
TEKLİFİ

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve
Yollukları Hakkında Kanun Teklifi**

MADDE 1. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ödenecek aylık ödenekler, en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu;

- a) Aylık (ek gösterge dahil) tutarın tamamı ile,
 - b) Sosyal yardımlar, zam ve tazminatların hesaplanacak brüt tutarının % 75'inin,
- Toplamına eşittir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yollukları, yukarıdaki esaslara göre bulunan ödeneğin yarısına eşittir. Bu yolluklar hiçbir suretle haczedilemez.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ödenecek ödenek ve yolluklar, kendilerine sosyal güvenlik kuruluşları tarafından bağlanan emekli aylığı ve benzeri ödemelerin kesilmesini gerektirmez.

MADDE 2. — Ödenekler ve yolluklar, üç aylığı birlikte, peşin olarak ve çekle ödenir.

MADDE 3. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bu sıfatı iktisap ettikleri aydan itibaren, bu Kanunla derpiş olunan ödenek ve yolluklara hak kazanırlar.

MADDE 4. — Herhangi bir sebeple Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sıfatı kalkanların istihkakları, bu sıfatın kalktığı ayı takip eden ay başından itibaren verilmez.

Ancak; ölüm ve çeşitli sebeplerle genel seçimin yenilenmesi halinde, önceden aldıkları üç aylık ödenek ve yolluklar geri alınmaz.

MADDE 5. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, ölümleri halinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi ödeneğinin oniki aylık tutarı, ölüm tazminatı olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden, usulü dairesinde ve resen ödenir.

Bu maddenin tatbikinde, 24 Haziran 1944 Tarihli ve 4598 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve
Yollukları Hakkında Kanun Teklifi**

MADDE 1. — Teklifin 1 inci Maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci Maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü Maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Teklifin 4 üncü Maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Teklifin 5 inci Maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Zonguldak Milletvekili Pertev Aşçıoğlu, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Turan Bayezit ve Balıkesir Milletvekili Mustafa Çorapçıoğlu'nun Teklifi)

MADDE 6. — 22.1.1962 tarihli ve 1 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek ve Yol-lukları Hakkında Kanun ile ek ve tadilleri yürür-lükten kaldırılmıştır.

MADDE 7. — Bu Kanun, 1 Temmuz 1984 tari-hinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

MADDE 6. — Teklifin 6 ncı Maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Teklifin 7 nci Maddesi aynen ka-bul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.

